

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

Näyttelyluettelo
Laatija: Katri Syrjälä
Taitto: Outi Koivisto

Johanna Venho: Puolukkavarvas (kuvitus Anne Peltola)

Tampereen kaupungin kulttuuripalvelut sekä Suomen Nuorisokirjallisuuden Instituutti

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

Kirjaelämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Suomen Nuorisokirjallisuuden Instituutin (SNI) kokoamassa kirjanäyttelyssä on esillä valikoima vauvaikäisille ja vauvaikäisten vanhemmille sopivia kirjoja. Suurin osa kirjoista on 1990-2000-luvuilta, jonkin verran 1970-1980-luvuilta ja sitä aiemmilta vuosikymmeniltä vain muutamia esimerkkejä. Jakauma kuvaa hyvin myös sitä, miten paljon vauvoille suunnattuja kirjoja on ilmestynyt kunakin aikana. 2000-luvulle tultaessa tarjonta on monipuolista ja vauvoille on olemassa jo oma kirjakerho.

Näyttely jakaantuu neljään kokonaisuuteen. Ensimmäisessä vitriinissä ovat esillä kaikki äitiyspakkausten ensikirjat. Äitiyspakkauksessa on vuodesta 1982 lähtien ollut mukana ensikirja ja jo sitä ennen Kaarina Helakisan kokoamaa ja Maija Karman kuvittamaa *Pallero*-kirjaa (ruotsiksi *Knubbis*) jaettiin vauvaperheille neuvoloista. Tyypillistä äitiyspakkausten ensikirjoille on ollut, että usein ne sisältävät värikkäiden kuvien lisäksi asiantuntijoiden laatimia neuvoja ja ohjeita vanhemmille. Lukeminen tukee paitsi lapsen kehitystä myös aikuisen ja lapsen vuorovaikutusta. Yhteisistä lukuhetkistä nauttivat molemmat. Vitriinissä on lisäksi esimerkkejä lapsen syntymästä kertovista kuvakirjoista ja täytettävistä vauvakirjoista.

Toisessa ja kolmannessa vitriinissä on valikoima tuttuja ja ehkä vähän tuntemattomampia katselukirjoja. Edellinen sisältää kotimaisten tekijöiden kirjoja, jälkimmäinen käännskirjoja. Ilmestymisajankohta ja trendit näkyvät hyvin myös vauvojen kirjoissa. Väreistä, kuvitustyyleistä, kirjojen aikuisille suunnatuista teksteistä voi usein päätellä vuosikymmenen. Yksi näyttelyssäkin näkyvä trendi on lastenkirjallisuuden klassikkokirjojen hahmojen esittelemine pahvisivuisissa katselukirjoissa: Pikku prinssi, Nalle Puh, muumit...

Neljäs vitriini esittelee vauvoille tarkoitettuja laulu- ja runokirjoja. Sekä runoihin että lauluihin on usein liitetty leikitysohjeita. Vanhat tutut kansanlorut ovat toistuneet kokoelmassa, mutta aivan viime vuosina on syntynyt vauvarunojen buumi: uusia vauvoille ja vauvaperheille tarkoitettuja runoja sisältäviä kokoelmia on ilmestynyt useita.

Näyttely on osa Tampereen kaupungin kulttuuripalvelujen järjestämiä Vauvojen kulttuuriviikkoja ja sen ovat koonneet Päivi Nordling ja Katri Syrjälä Suomen Nuorisokirjallisuuden Instituutista.

Antoisia hetkiä näyttelyyn,

Katri Syrjälä
Näyttelysihteeri

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

I. Vauva tulee kotiin

ÄITIYSPAKKAUSKIRJAT

1. Helakisa, Kaarina

Pallero : kuvia ja loruja kaikkein pienimmille ja heidän vanhemmilleen / suunnittelu ja teksti Kaarina Helakisa ; kuvat Maija Karma ; asiantuntija Pirkko Saarinen. Lääkintöhallitus, 1979.

Kuvia pienen lapsen jokapäiväiseen elämään liittyvistä tilanteista, kuten syöminen, leikkiminen ja pukeminen. Aikuisille suunnatuissa teksteissä opastetaan yhteisiin lukuhetkiin. Kirjaa jaettiin perheille neuvoloista vuosina 1979 ja 1980.

2. Helakisa, Kaarina

*Knubbis : bilder och ramsor för de allra minsta och deras föräldrar / text och planering Kaarina Helakisa ; bilder Maija Karma ; svensk text Christina Andersson ; sakkunnig Pirkko Saarinen. Alkuteos: *Pallero* (1979). Ny uppl., Medicinalstyrelsen, 1985. ISBN 951-46-4552-9. (1. uppl. 1979).*

3. Taskinen, Sirpa

Meidän vauvan kirja = Babyns bok / suunnittelu ja toteutus: Sirpa Taskinen ; kuvitus: Matti Kota ; svenska texter: Sirkka Suokas. Sosiaalhallitus, 1986. ISBN 951-46-8523-7.

Kuvia vauvan elämästä ja lyhyitä loruja. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuosina 1982-1990.

4. *Laula, mun vauvani!* = *Nu ska barnet sjunga!* / suunnittelu ja toteutus: Lasten Keskus ; kuvitus: Kristiina Louhi. Lasten keskus, 1993. ISBN 951-626-893-5.

Laululeikkejä ja leikkiloruja vauvoille. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuosina 1991-1993.

5. *Minun maailmani* : katselukirja, jossa on 40 erilaista kuvaa = *Runt omkring mig : en pekbok med 40 olika bilder.* Kirjalito, 1994. ISBN 951-28-2404-3.

Tekstitön katselukirja, jossa värikkäät kuvat on ryhmitelty aihepiireittäin. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuosina 1994-1995.

6. Mangold, Paul

*Kiva katsella! Alkuteos: *Zeig mal die Ente!* (1993). Kirjalito, 1993. ISBN 951-28-2321-7.*

Tekstitön katselukirja. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuosina 1996, 1999 ja 2003.

7. Kummer, Susanne

*Värikäs maailma. Alkuteos: *Baby's bunte Welt* (1994). Kirjalito, 1995. ISBN 951-28-2507-4.*

Tekstitön katselukirja. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuonna 1997.

8. *Aamulla* = *På morgonen.* Kirjalito, 1998. ISBN 951-28-3091-4.

Pieni tyttö kertoo aamustaan. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuonna 1998.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

9. Penna, Osmo

Syliseikkailu : kirja vastasyntyneen ja aikuisen yhteisiin hetkiin = Äventyr i famnen : en bok för gemensamma stunder mellan babyn och vuxna / kuvittanut Osmo Penna ; ideoinut Raisa Cacciatore ; asiantuntijoina Mirjam Kalland ja Lea Hyvärinen. WSOY, 2000. ISBN 951-0-24395-7.

Värikäs katselukirja, jonka teksti on suunnattu aikuiselle. Kirja ohjaa ensimmäisiin yhteisiin lukuhetkiin ja sen tarkoituksena on tukea pienen lapsen ja aikuisen välistä vuorovaikutusta. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuosina 2000-2001 ja 2006

10. Katso, minä osaan jo! = Titta, jag kan! Alkuteos: *Regarde, j'apprends déjà des mots* (1999). Kirjalito, 2002. ISBN 951-28-3712-9.

Kirjassa on kuvia eri aihepiireistä. Lapsi oppii niiden avulla tunnistamaan ja yhdistämään asioita. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuonna 2002

11. Penna, Osmo

Loruleikki : kirja vastasyntyneen ja aikuisen yhteisiin hetkiin = Lek med rim : en bok för gemensamma stunder mellan babyn och vuxna / kuvittanut Osmo Penna ; ideoinut Raisa Cacciatore ; asiantuntijoina Mirjam Kalland ja Lea Hyvärinen ; saamenkielinen käännös: Inger-Mari Aikio-Arianaick. 3. p., WSOY, 2007. ISBN 978-951-0-26796-7. (1. p. 2002)

Saamenkielinen liite: Hoahkanleaika.

Värikäs katselukirja, jossa on loruja suomeksi ja ruotsiksi. Vuonna 2007 ensimmäisen kerran liitettiin äitiyspakkauksessa olevaan kuvakirjaan myös saamenkielinen teksti. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuosina 2004 ja 2007.

12. Penna, Osmo

Taikatanssi = Lycka är att dansa / kuvittanut Osmo Penna ; ideoinut Raisa Cacciatore ; asiantuntijana Hanna Brotherus ja Lea Hyvärinen; ruotsintanut Susanne Ingman-Friberg. WSOY, 2004. ISBN 951-0-29969-3.

Värikäs katselukirja, joka sisältää myös leikkiohjeita vauvan ja aikuisen yhteisiin hetkiin. Kirja sisältyi äitiyspakkaukseen vuonna 2005.

LAPSEN SYNTYMÄ JA VASTASYNTYNYT KODISSA

13. Hansson, Gunilla

Meille syntyy vauva / Gunilla Hansson ; suomentanut Sanna Uimonen. Alkuteos: Snart har vi en baby! (1996). Tammi, 1997. ISBN 951-31-1056-7.

Pahisivuisesissa kuvakirjassa kerrotaan syntymättömän vauvan elämästä äidin vatsassa, vauvan syntymästä, vastasyntyneestä vauvasta isoveli Eeron näkökulmasta.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

14. Huikko, Eeva

Vauva tulee valtakuntaan : tämä kirja kertoo vauvan tekemisestä, odottamisesta ja syntymästä sekä siitä, mitä kaikkea siitä seuraa / Eeva Huikko & Ritva Tuomisto ; kuvitus: Tiina Kivinen. Psykologien kustannus, 2006. ISBN 978-951-9263-66-3.

Prinsessasatua mukaillen kirjoitettu kuvakirja kertoo perheeseen tulevan vauvan aiheuttamista muutoksista. Liitteenä kirjanen: Opas vanhemmille.

15. Kallio, Liisa

Meidän oma Nuppulotta. Tammi, 2001. ISBN 951-31-2209-3.

Tuoreiden vanhempien näkökulmasta kerrottu, värikkäästi kuvitettu tarina vastasyntyneestä vauvasta, joka on ihan tavallinen - ja niin ihana.

16. Miettinen, Aulikki

Olli-vauvan omat touhut. Otava, 1987. ISBN 951-1-09766-0.

Kuvasanakirja. Pikku Ollin kanssa harjoitellaan tuttujen esineiden ja vaatteiden nimiä ja niihin liittyviä vauvan puuhia.

17. Svensson, Thomas

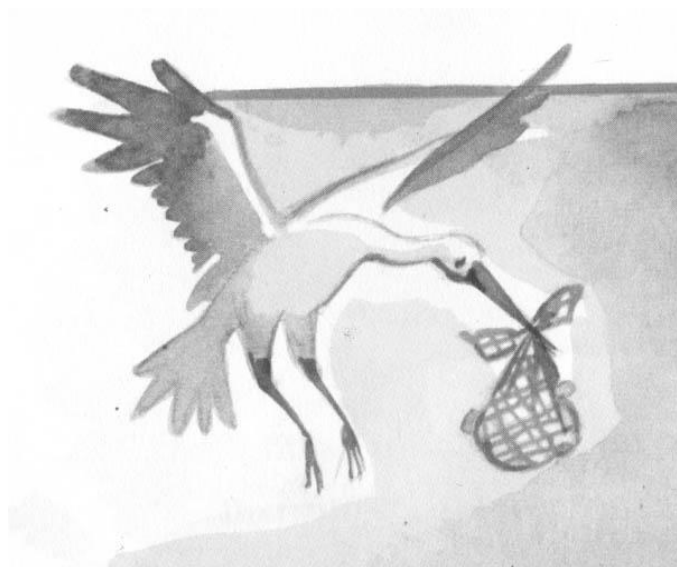
Vallaton vauva valtaa vatsan / Thomas Svensson ; suomentanut Sanna Uimonen. Alkuteos: *Busiga Bebben* (1993). Kolibri, 1995. ISBN 951-576-336-3.

Jaakko kuvittelee mielessään, mitä äidin vatsassa asustava vauva mahtaa milloinkin puuhailla

VAUVAKIRJOJA

18. Kukkamäki, Anna-Liisa

Ensi askeleet : pienokaisemme elämäkerta / teksti: Anna-Liisa Kukkamäki ; kuvat: Poika Vesanto. 3. p., Mantere, 1947. (1. p. 1946).

19. *Kulta-aika lapsuuden* : pienokaisen oma kirja / toimittanut Arvo Lehtovaara ; kuvittanut Maija Karma. 11. p., WSOY, 1971. (1. p. 1949).

Maija Karman kuvittama vauvakirjaklassikko, josta ilmestyi vuonna 2006 jo 38. painos. Kirjaa julkaistaan vaaleanpunaisella ja vaaleansinisellä kannella.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille
Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

20. Malila, Sami

Muumilaakson vauvakirja / teksti: Sami Malila ; kuvat ja sitaatit: Tove Jansson.
WSOY, 2001. ISBN 951-0-25742-7.

II. Kotimaisia katselukirjoja

21. Aarikka, Pauliina

Pau-Paun kiva vuosi. Gummerus Carlsen, 1990. ISBN 951-36-0011-4.
Kirjassa seikkailee Pau-Pau, joka on saanut hahmonsaa Aarikan valmistamasta puulelusta.

22. Aarnio, Marjukka

Värileikki. WSOY, 1991. ISBN 951-0-17212-X. (Napero)
Tekstitön katselukirja. Napero-sarjassa on tunnettujen kotimaisten kuvittajien katselukirjoja, joissa aiheena on maalaaminen, liikunta, soittaminen, nikkarointi ym.

23. Harjanne, Maikki

Meidän vauva. WSOY, 1980. ISBN 951-0-10072-2.
Ensimmäinen Maikki Harjanteen Meidän vauva -kirjoista sisältää kuvia vauvan puuhista ja tutuista esineistä. Kirjan lopussa täytettäviä vauvakirja-sivuja.

24. Hyvärinen, Lea

Silmin ja sormin. Kirjayhtymä, 1979. ISBN 951-26-1631-9.
Asiantuntijoiden tekemä näkövammaisille lapsille tarkoitettu katselu- ja koskettelukorttisarja, jonka parissa viihtyvät muutkin vauvaikäiset. Osa korttien kuvista esittää Aarikan tuotteita.

25. Karjalainen, Elina

Uppo-Nallen haitariveturi = Nalle U-Björn dragspelslok / kuvat: Hannu Taina ;
teksti: Elina Karjalainen; ruotsinkielinen käännös: Marianne Saanila. WSOY,
2007. ISBN 978-951-0-33154-5.

Haitarikirjan toisella puolella juna ja runomuotoinen teksti. Toisella puolella kuva palikkatornista, sivussa senttimetrimitta.

26. Kivinen, Kirsti

Mama : ensikirja istumaan oppineille / Kirsti Kivinen, Annami Poivaara, Anna
Tauriala. Gummerus, 1974. ISBN 951-20-0823-8. (Sananjalka ; 1)

Sananjalka-kirjat on suunniteltu siten, että ne edistävät mahdollisimman selkeästi lasten havaintojen ja puheen kehitystä. Käyttöohjeessa neuvotaan mm.: "Kun katseleminen on lopetettu, lasta pitää suukotella." Sarja sisältää ensikirjat myös kävelemään, puhumaan ja matkimaan oppineille.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille
Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

27. Koskimies, Pirkko

Pupu Tupunan pikku ystävät : katselukirja. Sanomaprint, 1991.
Tuttu Pupu Tupuna ystävineen pahvisivuisessa kuvakirjassa.

28. Kullberg, Susanna

Pekbok / text Susanna Kullberg ... et al. ; bilder: Stina Ericsson. Folkhälsan, 2006. ISBN 951-9170-97-9.

Runomuotoinen ensikirja. Takakannessa suomenruotsalainen Folkhälsan esittelee toimintaansa.

29. Kunnas, Kirsi

Hau hau koiranpennut / teksti: Kirsi Kunnas ; photographs by K.Tanaka. 2. p., Weilin + Göös, 1975. ISBN 951-35-0264-3. (Iloinen eläinkuvasto ; 5) (1. p. 1968).
Värivalokuvia erituisista koirista ja Kirsi Kunnaksen koirarunoja.

30. Louhi, Kristiina

Meidän Tomppa. 2. p., Tammi, 1995. ISBN 951-31-0173-8. (1. p. 1993).
Ainoa seurasivat Tomppa-kirjat. Myös niitä on käännetty useille eri kielille.

31. Pakkanen, Kaija

Pyörät pyörivät / englanninkielisen laitoksen pohjalta riimittänyt Kaija Pakkanen ; kuvittanut Carlo A. Michelini. Alkuteos: *Le ruote corrono* (1979). Otava, 1982. ISBN 951-1-07111-4.

Vauhdikkaita runoja ja kuvia erilaisista kulkuneuvoista. Kirjassa on reiät läpi kirjan jokaisen kulkuvälineen pyörien kohdalla.

32. Pekkala, Virpi

Missä on tutti? / Virpi Pekkala ; tekstin toimittanut Päivi Lankinen. Gummerus Carlsen, 1990. ISBN 951-36-0024-6.

Vauva on menossa nukkumaan. Kaikki unilelut ovat paikalla, mutta tutti on hukassa. Virpi Pekkala tunnetaan paremmin postikorttitaiteilijana.

33. Peränen, Anne

Ensikirja. Instrumentarium, 1985.

Tekstitön kuvakirja. Takakannessa lastentuotteita valmistavan Infa-tuotemerkin logo.

34. Reichstein, Alexander

Pete-possu ja auto / teksti: Ljudmila Petruševskaja ; kuvat: Alexander Reichstein; suomentanut Varja Protassova. Alkuteos: *Porosenok Petr i mašina* (2003). Tammi, 2003. ISBN 951-31-2751-6.

Pete-possu keksii jännittävän autoleikin pelkän tuolin ja kattilankannen avulla. Lapsen mielikuviutus riemastuttaa myös Reichsteinin Ohto-kirjoissa.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

35. Reinikainen, Jaana

Hiphop hei. WSOY, 2002. ISBN 951-0-27165-9. (Hiphop).

Kirjassa esitellyt eläinhahmot ovat peräisin tekstiilitaiteilija Jaana Reinikaisen Hiphop-tekstiilimallistosta.

36. Tanninen, Olli

Hippu. Otava, 1967.

Niukkatekstinen, pienten lasten kuvakirja Nunu-kirjojen tekijältä.

37. Tauriala, Anna

Murun tutut jutut. Kirjalito, 1979. ISBN 951-28-0461-1. (Muruset ; 1).

Takakannessa: "Muista, että kun lapsi tulee sinun luoksesi ja pyytää lukemaan juuri silloin kun aiot tiskata, hänellä on hyvin tärkeää asiaa. Likaiset astiat eivät karkaa, mutta lapsuus vilahdaa ohitse niin nopeasti."

38. Teutori

Miinan ja Manun katselukirja : MA-NU / [laatinut] Teutori [=Teuvo Koskinen]. Satukustannus, 1986. ISBN 951-9249-73-7.

Värikäs, tekstitön katselukirja.

39. Tilgmann, Arnold

Kuvakirja : kuva- ja katselukirja pienokaisille. Paletti, [197-?].

Värikkäitä kuvia eläimistä. Tuottelias kuvittaja Arnold Tilgmann perusti Paletti-kustantamon.

III. Käännettyjä katselukirjoja

40. Breeze, Lynn

Pietu ja palikat / Lynn Breeze ; suomentanut Sinikka Sajama. Alkuteos: *Pickle and the blocks* (1998). Kustannus-Mäkelä, 2001. ISBN 951-882-127-5.

Pietu-vauva leikkii laatikosta löytämillään palikoilla.

41. Bruhn, Heidi

Muumipeikon oma katselukirja / teksti Heidi Bruhn ; kuvitus Mårdøn Smet, Tove Janssonin muumihahmojen mukaan ; suom. Sanna Penttilä. Alkuteos: *Mumintrollets pekbok*.

2. p., Kolibri, 1996. ISBN 951-576-129-8 sid. (1. p. 1992)

Tove Janssonin luomat muumihahmot ovat alkaneet elää omaa elämäänsä. Tarinoita kirjoittavat nykyään monet kotimaiset ja ulkomaiset tekijät. Heidi Bruhn on tanskalainen.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

42. Carle, Eric

Pikku toukka paksulainen / kertonut ja kuvittanut Eric Carle ; suomentanut Kaija Pakkanen. Alkuteos: *Die kleine Raupe Nimmersatt* (1969). Otava, 1994. ISBN 951-1-13222-9.

Kuvakirjaklassikko, josta on ilmestynyt useita erikokoisia laitoksia.

43. Cousins, Lucy

Pikkuväen eläinkirja 1 : Lemmikkieläimiä / Lucy Cousins ; suomentanut Sanna Jaatinen. Alkuteos: *Pet animals* (1990). WSOY, 1990. ISBN 951-0-16516-6.

Lucy Cousinsin Maisa-hiiri -kirjoista tuttu tyyli ja täyteläiset värit löytyvät myös tästä katselukirjasta.

44. Disney, Walt

Värejä ja kuvioita : kangaskirja. Luonnossa. Alkuteos: *First Disney Books: Concertina cot book - nature fun.* Kirjalito, [1996?]. (Disney babies)

Kankainen haitarikirja esittelee tuttuja Disney-hahmoja vauvoille.

45. Ensimmäinen kuvakirjani. Kirjalito, 1978.

Tekstitön katselukirja.

46. Greg, Elna

Gogon päivä / teksti Elna Greg ; kuvitus: Mandy Stanley ; suomennos: Tarja Mård. Vau'kirja, 2005. ISBN 82-7106-957-8. (Kosketa, puhu)

Vau'kirja on 0-6-vuotiaille tarkoitettu kirjakerho. Lapselle lähetetään hänen ikäryhmälleen sopivia kirjepaketteja. Tämä kangaskirja sisältää myös äänitehosteita.

47. Hill, Eric

Puppe tutkii värejä / Eric Hill ; suomentanut Pirkko Harainen. Alkuteos: *Spot looks at colors.* Otava, 1986. ISBN 951-1-09127-1. (Pikku Puppe)

Puppe-kirjat ovat jo useamman vuosikymmenen ajan olleet lasten lempikirjoja. Ensimmäiset Pupet ilmestyivät suomeksi 1980-luvun alussa.

48. Hunnik, J. C. van

[*Eläimiä*]. Paletti, [195-?]. (Pallero-sarja ; 4)

Kaksikielinen haitarikirja, kielinä suomi ja ruotsi.

49. Inkpen, Mick

Possu Pallero avaa lahjoja / Mick Inkpen ; suomennos Pauli Salmi. Alkuteos: *Wibbly Pig opens his presents* (1995). Kustannus-Mäkelä, 1995. ISBN 951-873-537-9.

Possu Pallero on innoissaan kaikista lahjoistaan, mutta eniten se pitää lahjapapereista.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

50. Jones, Lara

Popi Kissa vauhdissa / Lara Jones ; suomentanut Anneli Heimonen. Alkuteos: *Zoom, zoom, Poppy Cat* (2003). WSOY, 2003. ISBN 951-0-28026-7. (Kosketa ja tunnustele pintoja!)

Kulkuvälineistä kertova kuvakirja sisältää erilaisia tunnusteltavia ja kimmeltäviä pintoja.

51. *Kuvakirja pikku koiranpennuista*. Kirjalito, 1967.

Herttaisia ja vauhdikkaita kuvia ja loruja koiranpennuista.

52. L'Heureux, Christine

Kaapo syntyy / kirjoittanut: Christine L'Heureux ; kuvittanut: Hélène Desputeaux ; suomentanut: Minna Saksala. Alkuteos: *Caillou : la naissance* (1996). Kolibri, 2001. ISBN 952-16-0229-5.

Kirjassa kulkee rinnakkain vanhempien kertomus Kaapon odotuksesta ja syntymästä sekä Kaapon leikki. Esimerkiksi aukeaman oikealla puolella isä juttelee äidin vatsassa olevalle vauvalle, vasemmalla Kaapo leikkii, että nallen vatsassa on vauva.

53. Lindgren, Barbro

Oskari ja tutti / teksti Barbro Lindgren ; kuvat Eva Eriksson ; suom. Anna Warras. Alkuteos: *Max napp* (1994). Tammi, 1995. ISBN 951-31-0162-2.

Barbro Lindgrenin Oskari-kirjojen pienissä tarinoissa ja kuvituksessa on huumoria, joka viehättää aikuistakin lukijaa.

54. *Maatila*. Alkuteos: *Farm faces*. Kolibri, 1996. ISBN 951-576-629-X. (Iki-ihana pehmokirja)

Tekstitön kangaskirja, johon on aplikoitu maatilan eläimiä. Kirjassa on käytetty useita erilaisia kangasmateriaaleja, joita on mukava tunnustella.

55. Milne, A. A.

Nalle Puhin ystävät / kuvittanut E H Shepard ; suomentanut Laura Voipio. WSOY, 1984. ISBN 951-0-12226-2. (Pikkuväen Nalle Puh ; 3)

Teksti pohjautuu A. A. Milnen Nalle Puh -kirjoihin.

56. Moodie, Fiona

Pingviini / Fiona Moodie ; suomentanut Anja Ylönen. Alkuteos: *Der Pinguin* (1979). Lasten Keskus, 1980. ISBN 951-626-342-9. (Palleroinen ; 3)

Palleroinen-sarja on tietokirjasarja aivan pienille lapsille. Itse kirja on tekstitön katselukirja. Takakannessa tietopaketti aiheena olevasta eläimestä.

57. *Muotoja + värejä* : opettavainen pieni puuhakirja palleroille. 1 : Looginen järjestys yksinkertaisessa, hausassa muodossa / design: Mat Rijnders. Artko, [198-?].

Neliosainen Muotoja + värejä -sarja yhdistää oppimisen ja leikin. Kirjojen sivuilla on erimuotoisia aukkoja, joita voidaan käyttää piirrettäessä sabluunana.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille
Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

58. *Nyt sitä mennään* = *Nu far vi*. 7. p, Kuvataide, [194-?]. (1. p. 1943)

Suorakaiteen muotoinen tekstitön haitarikirja, joka esittelee eri kulkuneuvoja.

59. Oxenbury, Helen

Taapero leikkii. Alkuteos: *Playing*. Otava, 1980. ISBN 951-1-06005-8.

Taapero-kirjat on suunniteltu lapsen ja aikuisen yhteisiin lukuhetkiin noin 6 kuukauden ikäisestä alkaen. Sarja hahmottaa tutuista hellistä ja pehmoisista asioista käsin vauvaikäisen maailmaa.

60. Saint-Exupéry, Antoine de

Minä olen pikku prinssi = *Je suis le petit prince* / Antoine de Saint-Exupéry ; suomentanut Pirkko Biström. Alkuteos: *Je suis le petit prince/ I am the little prince* (2000). WSOY, 2000. ISBN 951-0-24895-9. (Pikku prinssin ystävät)

Suosittu klassikkoteoksen pohjalta tehty pieni kuvakirja, jossa pikku prinssi esittäytyy ja kertoo itsestään suomeksi ja ranskaksi.

61. Singer, Marilyn

Ensimmäinen eläinkirja / teksti: Marilyn Singer ; kuvitus: Nadeem Zaidi ; suomennos: Satu Leskinen. Alkuteos: *Neighborhood animals*. Sanoma Magazines Finland, 2003. ISBN 951-32-1691-8. (Baby Einstein)

Amerikkalaisen pienten lasten äidin perustama Baby Einstein -yhtiö valmistaa paitsi kirjoja myös 0-4-vuotiaille tarkoitettuja dvd-elokuvia, äänitteitä ja leikkikaluja. Tarkoituksena on tarjota innostavia ja iloisia tuotteita lapsille juuri silloin, kun heidän kehityksensä edistyy nopein askelin.

62. *Tuttuja tavaroita* : katselukirja 1 vuotta täyttäneille. Kirjalito, 1980. ISBN 951-28-0641-X.

Tekstitön katselukirja sisältää valokuvia pienen lapsen elämään kuuluvista tavaroista.

63. *Vauvan silmin* : pyöreää ja kulmikasta / suunnittelu: Chez Picthall.

Egmont/Kirjalito, 2006. 978-951-28-4440-1.

Takakannessa: "Jyrkkäkontrastiset kuvat kiehtovat vauvoja ja kehittävät sekä heidän näkökykyään että aivotoimintaansa. Tämä pieni kirja on suunniteltu yhdessä äitien ja lasten kanssa, ja sen kuvioina toistuvat eriväriset ja -kokoiset ympyrät ja neliöt."

64. Wik, Lars

Nukkumaan / kuvat: Lars Wik ; pedagoginen suunnittelu ja toteutus: Carlsen if. Alkuteos: *Sove*. Tammi, 1978. ISBN 951-30-4583-8. (Tammen Ensi-kirjat)

ENSI-katselukirjoissa käsitellään lapselle läheisiä arkipäivän asioita pienen valokuvista muodostuvan tarinan muodossa. "Hyvä katselukirja auttaa ja edistää lapsen kielellistä ja tunne-elämän kehitystä."

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

65. Williams, Garth

Ensimmäinen kirjani / kertonut ja kuvittanut Garth Williams ; suom. Marjatta Kurenniemi 3. p., Tammi, 1973. ISBN 951-30-0879-7. (Tammen kultaiset kirjat ; 100) (1. p. 1962)

"Tik-tak, on aika nousta, kukkuu käki-kello." Vauva kertoo päivänsä kulusta.

IV. Lastenlaulut ja -runot

LASTENRUNOJA

66. *Hanhiemon iloinen lipas* / runot vanhojen englantilaisten lastenlorujen aiheista vapaasti riimitellyt Kirsi Kunnas ; kuvittanut Feodor Rojankovski.

Alkuteos: *The tall book of Mother Goose* (1942). 24. p., WSOY, 2001. ISBN 951-0-03989-6. (1. p. 1954)

Lastenlorukokoelmien klassikko. Osa kokoelman runoista on Kirsi Kunnaksen omia lastenloruja englantilaisista aiheista, osa mukaillen suomennettuja.

67. Helakisa, Kaarina

Pallerokirja / teksti Kaarina Helakisa ; kuvitus Maija Karma. VAPK-kustannus, 1991. ISBN 951-37-0353-3.

Runoja vauva- ja taaperokäisille. Lorut ovat Kaarina Helakisan kirjoittamia sekä eri maiden kansanrunoista kokoamia lastenriimejä. Kuvat ovat Maija Karman hieman luonnosmaisempia versioita ensikirjasta Pallero (1979). Kunkin sivun alareunassa on aikuisille suunnattu teksti, jossa kerrotaan lapsen kehityksestä ja opastetaan tukemaan lapsen kehitystä esimerkiksi lukemalla ja keskustelemalla lapsen kanssa.

68. Kaskinen, Anna-Mari

Ihmettä ja iloa : runoja vauvakotiin / Anna-Mari Kaskinen ; kuvitus: Marika Maijala. Kirjapaja, 2006. ISBN 951-607-320-4.

Kirja vauvakodin vanhemmille. Runoissa kerrotaan vastasyntyneen herättämistä tunteista ja tunnelmista ja puetaan sanoiksi vanhempien riemu ja hämmästys, epävarmuus, ilo sekä kiitos.

69. Nuotio, Eppu

Silkkipaperitaivas : rakastamisrunoja vauvoille / Eppu Nuotio ; kuvittanut Virpi Penna. Tammi, 2005. ISBN 951-31-3261-7.

Hellittely- ja leikitysrunoja ja loruja vauvoille. Runoihin liittyy leikkiohjeita. Kirjan lopussa on Eppu Nuotion sekä vauvasanataideohjaajien Anna Anttosen ja Maarit Heikkisen kirjoitukset runojen merkityksestä vauvoille.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

70. Venho, Johanna

Puolukkavarvas / teksti: Johanna Venho ; kuvat: Anne Peltola. WSOY, 2006. ISBN 951-0-31513-3.

Runoja ja loruja vauvoille, vauvojen vanhemmille ja herkistyneille isovanhemmille. Aiheet runoihin ja retrohenkiseen kuvitukseen ovat tuttuja lapsiperheen jokapäiväisestä elämästä.

RUNOKUVAKIRJOJA

71. Kemp, Moira

Hikkori tikkori / kuvittanut Moira Kemp ; riimitellyt Kirsi Kunnas. WSOY, 1990. ISBN 951-0-16499-2. (Hanhiemon loruja -sarja)

Vanha englantilainen lastenloru kuvakirjamuodossa.

72. Kunnas, Kirsi

Tiitiäisen runolelu / Kirsi Kunnas ; kuvitus Christel Rönns. WSOY, 2002. ISBN 951-0-27056-3.

Tiitiäisen satupuusta ja muista Kirsi Kunnaksen kirjoista valitut 15 lorua ja runoa pienten lasten pahvisivuisena katselukirjana.

73. Kurkinen, Maileena

Aa tuuti lasta. Gummerus Carlsen, 1990. ISBN 951-36-0047-5.

Vanha suomalainen lastenloru kuvakirjamuodossa.

LAULUJA JA LEIKITYSTÄ

74. Huovi, Hannele

Vauvan vaaka : leikkiloruja ja runoja vauvoille / Hannele Huovi ; kuvittanut Kristiina Louhi. Tammi, 1995. ISBN 951-31-0617-9.

Hauskoja leikkiloruja, sormiloruja, kielellä leikitteleviä loruja, herkkiä tunnelmarunoja, luontoon, eläimiin ja eri vuodenaikoihin liittyviä runoja, unirunoja ja värirunoja.

75. Perkiö, Soili

Vauvan vaaka : lauluja ja leikkejä vauvaperheille / Soili Perkiö & Hannele Huovi ; kuvittanut Kristiina Louhi. Tammi, 2002. ISBN 951-31-2601-3.

Hannele Huovin Vauvan vaaka - kokoelman runoja Soili Perkiön säveltämänä. Kirjan alussa tekijöiden johdanto: 'Kuka lentää linnun untuvalla? : ajatuksia vauvojen ystäville'.

76. Meidän kuopus / tämän kirjan suunnittelivat Kaarina Helakisa ja Maikki Harjanne ; kuvat piirsi Maikki Harjanne ; tekstit kirjoitti ja kokosi Kaarina Helakisa. [Lisäp.], Otava, 1985. ISBN 951-1-08573-5.

Katseltavaa, luettavaa ja leikittävää: loruklassikoita, katselukuvia, sormi- ja hyppytylsleikkejä, tuttuja riimejä, uusia runonvärssyjä ja lauluja. Runot on ryhmitelty teemojen - käyttötilanteiden - mukaan, esimerkiksi: Minä itse, Vauva pukee, Kieputa kieltä ja Unten maille.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

77. Meidän muksun laulut ja leikit / toimittajat: Ritva Ollaranta, Maija Simojoki ;
kuivitus: S. Sippurahäntä. Otava, 1994. ISBN 951-1-12735-7.

Kokoelman lorut, laulut ja leikit on pääasiassa tarkoitettu aikuisen ja lapsen yhdessäolon ohjelmaksi. Tarkoituksena tukea lapsen kasvua, kehittää rytmittäjää, edistää lapsen kielellistä kehitystä sekä rohkaista häntä laulamaan, liikkumaan ja leikkimään.

78. Offen, Hilda

Meidän vauva osaa / Hilda Offen ; suomentanut Jukka Itkonen. Alkuteos: *Fun and games: The sheep gave a leap; As quiet as a mouse; A fox got my socks* (1992, 1993, 1994). Otava, 1997. ISBN 951-1-14983-0.

Vauvojen jumppa- ja touhukirja yhdistää lukemisen ja toiminnan. Lystikkäästi riimitettyjen pikkurunojen sankareina ovat touhukkaat eläimet, jotka innostavat vauvaa näyttämään taitojaan ja oppimaan uutta.

79. Peukaloputti : meidän vauvan lorut /
toimittanut Katriina Kauppila ; kuvittanut
Timo Kästämä. Otava, 2002. ISBN 951-1-
17840-7.

Perinteisiä leikkiloruja ja uudempia lastenrunoja sisältävä Peukaloputti antaa vanhemmille vinkkejä vauvan leikittämiseen. Lorujen avulla myös arkiset vauvanhoitoaskareet sujuvat kuin leikiten.

80. Pimpula pampula poo : lauluja ja loruja
ihan pienille / kertomukset ja runot Tuomo
Lahdelma ; kansi, kuvat ja taitto Kaija Löytty
; sävellykset, asiatiedot ja leikkivihjeet Erkki
Tiusanen. Gummerus, 1980. ISBN 951-20-
1993-0.

Kirjan tekijät haluavat tukea vauvaikäisten kasvattajia kodeissa ja päivähoitossa siinä, että jokapäiväiset arkitilanteet saataisiin kasvatuksellisesti arvokkaiksi ja lasten monipuolista kehitystä edistäviksi. Tässä tarkoituksessa kirjassa on pyritty yhdistämään tieteen, taiteen ja käytännön elämän aineksia.

81. Vauva- ja perheumarin iloiset vesileikit / teksti: Tytti Soini ; piirrookset:
Merja Johansson. Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto, 2005. ISBN nid.

Pieni loru- ja lauluviikonen aikuisen ja lapsen vesileikkituokioihin.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille

Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

Leikki isompien kanssa
samalla tavalla,
mutta
riehakkaampi hypitys.

82. Vauvojen laulut / toimittajat Marja Hongisto-Åberg, Elina Viitaila-Pulkkinen ;
kuvitus Kristiina Louhi. 3. p., Lasten
Keskus, 1998. ISBN 951-626-823-4. (1.
p. 1990)

Kirjan laulut ja leikit on suunnattu alle 3-vuotiaille.
Vanhoihin tuttuihin ja uudempiin lastenlauluihin on
liitetty 1-3 iänmukaista leikkiohjetta.

KEHTOLAULUJA

83. Minä laulan lapselleni : kokoelma suomalaisen runouden kehtolauluja /
somistanut Alf Danning. WSOY, 1945.

Kokoelma tunnettujen suomalaisten runoilijoiden kehtolauluja.

84. Peränen, Anne

Unikirja / kuvitus: Anne Peränen ja Eki Laakkonen ; runo: Larin-Kyösti:
Kehtolaulu. Instrumentarium, 1986. ISBN 951-99747-2-5.

Valokuvia ja piirroksia yhdistelevä kuvitus Larin-Kyöstin runoon Kehtolaulu (Heijaa, heijaa,
veikkaa nukkumaan...).

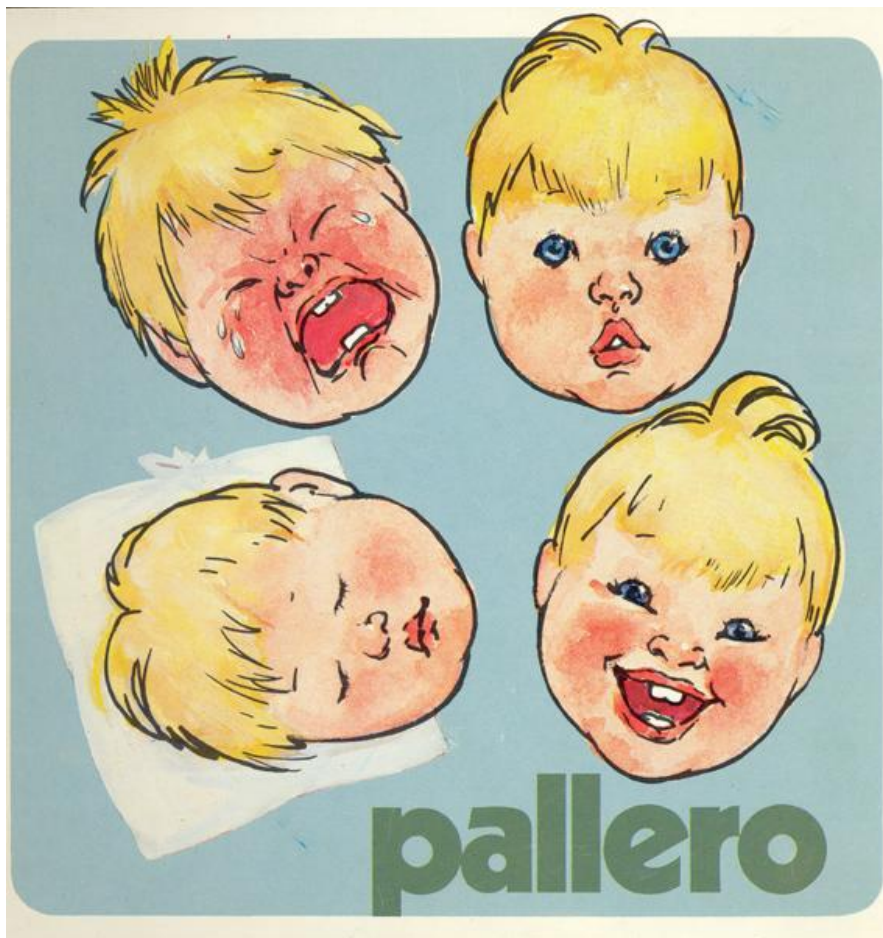
85. Unilintu : sata suomalaista kehtolaulua / toimittaneet Anneli Asplund,
Annukka Forstadius. Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1989. ISBN 951-717-549-
3.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistosta koottu valikoima kehtolauluja.
Kokoelman avulla halutaan elvyttää kehtolauluperinnettä ja innostaa uusien laulujen
luomiseen.

Lattiatasossa – elämyksiä vauvoille ja vanhemmille
Vauvakirjojen näyttely Lastenkulttuurikeskus Rullassa 14.8.-13.9.2007

86. Unten ulapoille : 20 kuutamolaulua lapsille / kuvitus Hans Wilhelm ; toimittanut Leena Järvenpää. Satusiivet ; Lasten Parhaat Kirjat, 1999. ISBN 951-567-195-7.

Kirjassa on kaksikymmentä perinteistä, paljon laulettua iltalaulua nuotteineen ja sointumerkkeineen.

Kaarina Helakisa: Pallero - kuvia ja loruja kaikkein pienimmille ja heidän vanhemmilleen (kuvitus Maija Karma)